

МАРШРУТ «ЗЯМЛЯ—МЕСЯЦ»

НОВЫ ТРЫУМФ САВЕЦКАЙ НАВУКІ

У адпаведнасці з праграмай даследавання касмічнай прасторы і планет сонечнай сістэмы 2 красавіка 1963 года ў Савецкім Саюзе ажыццёўлен запуст касмічнай ракеты ў бок Месяца.

Апошняя ступень ракеты папярэдне была выведзена на прамержавую арбіту штучнага спадарожніка Зямлі, а затым стартавала і выйшла на зададзеную траекторыю руху.

На борце касмічнай ракеты ўстаноўлена аўтаматычная станцыя «Месяц-4» вагой у 1 422 кілаграмы. Уся апаратура, устаноўленая на борце аўтаматычнай станцыі, працуе нармальна.

Сачэнне за палётам станцыі, вызначэнне параметраў яе траекторыі, прыём на Зямлі навуковай інфармацыі ажыццяўляюцца спецыяльным вымяральным комплексам на тэрыторыі Савецкага Саюза.

Згодна з апрацаванымі да цяперашняга часу вынікамі, рух аўтаматычнай станцыі адбываецца па траекторыі, блізкай да разліковай.

У ноч з 2 на 3 красавіка было праведзена фатаграфаванне аб'екта на фоне зорнага неба. Крымская абсерваторыя атрымала на фатаграфіі адбітак аб'екта ў выглядзе зоркі, якая мае яркасць парадку 14,5 зоркавай велічыні.

Голас Радзімы

ВЫДАННЕ БЕЛАРУСКАЙ СЕКЦЫІ КАМІТЭТА ЗА ВЯРТАННЕ НА РАДЗІМУ
І РАЗВІЦЦЕ КУЛЬТУРНЫХ СУВ'ЯЗЕЙ З СУАЙЧЫННІКАМІ

№ 28 (713)

Красавік 1963 г.

Год выдання 9-ы

ТАСС наведамляе

У 4 гадзіны 24 мінуты 6 красавіка аўтаматычная станцыя «Месяц-4» прайшла над паверхняй Месяца на адлегласці 8 500 кіламетраў.

Эксперыменты і вымярэння, якія праводзіліся з дапамогай станцыі «Месяц-4», закончаны. Радыёсувязь са станцыяй будзе працягвацца некалькі дзён.

Атрыман шэраг спецыяльных матэрыялаў, якія маюць значэнне для вырашэння раду тэхнічных праблем, звязаных з асваеннем Месяца.

У сваім далейшым палёце станцыя «Месяц-4» на працягу 1963 года будзе абарачацца вакол Зямлі па выцягнутай арбіце. З прычыны ўплыву прыцягнення Сонца і Месяца арбіта руху станцыі «Месяц-4» з часам будзе мець значнае адхіленне. У выніку гэтага станцыя выйдзе са сферы дзеяння зямнога прыцягнення і ператворыцца ў штучны спадарожнік Сонца.

УДЗЯЧНАСЦЬ ЧАРЛЬЗА СНОУ

Вучоны савет Растоўскага ўніверсітэта прысудзіў англійскаму пісьменніку, рэктару Сент-Эндрускага ўніверсітэта сэру Чарльзу Персі Сноу ганаровую ступень доктара філалагічных навук. Гэтае рашэнне было прынята па прапанове акадэміка, пісьменніка М. А. Шолахава. На імя М. А. Шолахава ў станіцу Вешанскаю прышла тэлеграма ад сэра Чарльза Персі Сноу. Ён заяўляе, што

лічыць для сябе высокім гонарам быць удастоеным ступені доктара філалагічных навук і выказвае ўдзячнасць вучонаму савету ўніверсітэта.

КАНАДСКАМУ ГЛЕДАЧУ

У Канаду, у адрас Федэрацыі Рускіх Канадцаў, адпраўлен мастацкі фільм «Чырвонае лісце». Цяпер ён дэманструецца ў рускіх народных дамах раду гарадоў краіны.

У бліжэйшы час будзе пасланы другі мастацкі фільм беларускіх кінематаграфістаў — «Гадзіннік спыніўся апоўначы».

ДЛЯ ВЕНГЕРСКІХ СЯБРОУ

Умацоўваюцца эканамічныя сувязі Беларускай ССР і Венгерскай Народнай Рэспублікі. Каля трыццаці прамысловых прадпрыемстваў Беларускага саўнаргаса выконваюць заказы сацыялістычнай Венгрыі. Яны пасылаюць розныя машыны, абсталяванне, электравымяральныя прыборы і іншую прадукцыю. Працаўнікі сельскай гаспадаркі Венгерскай Народнай Рэспублікі добра ведаюць сіласаўборачныя камбайны заводу «Гомсельмаш». Калектывы прадпрыемства адгрузілі ў Венгрыю вялікую партыю сваіх машын. Станкабудаўнікі Мінска, Віцебска, Гомеля, Оршы выконваюць заказы на пастаўку розных тыпаў металарэжучых станкоў.

У нумары:

- Новы этап асваення космасу.
- Вынікі сесіі Вярхоўнага Савета БССР.
- Адказ амерыканскаму сенатару.
- Письмо з Англіі.
- Верш В. Зубко (Таполі).
- Навіны, падзеі.

ЗАКАЗЫ ПА ПОШЦЕ

Мінскі магазін «Кнігапошта» выконвае заказы многіх чытачоў краіны на кнігі беларускіх выдавецтваў. Заяўкі паступаюць з Брацка і Караганды, Масквы і Ленінграда, Данбаса і Удмурці і з іншых куткоў нашай краіны. Кнігалюбы са Смаленскай вобласці Б. Якубоўскі просіць прыслаць збор твораў М. Танка. Амаратар паэзіі з Ленінграда хоча набыць кнігу Г. Шведзіка «Лірыка». Творы Я. Маўра і зборнік «Ніколі не забудзем» зацікавілі жыхара Караганды М. Сяргейчыка. Заказы робяць не толькі асобныя кнігалюбы, але многія бібліятэкі і арганізацыі.

Усяго... 186 кілаграмаў

НЬЮ-ІОРК. Злучаныя Штаты запустілі з мыса Канаверал штучны спадарожнік Зямлі з серыі «Эксплорэр», паведамляюць амерыканскія інфармацыйныя агенцтвы. Вага спадарожніка 186 кілаграмаў. Яго мяркуемая арбіта ў апагеі — 933 кіламетры, а ў перыгеі — 249 кіламетраў.

Круглы год цвітуць кветкі ў аранжарэях Мінска. Іх вырошчвае разам з сяброўкамі Валянціна Андрэева.

Адзін з будаўнікоў беларускай сталіцы кранаўшчыні Іван Тарасенка.

БЕЛАРУСКІ ПАРЛАМЕНТ

Два дні ў Мінску працавала першая сесія Вярхоўнага Савета Беларускай ССР шостага склікання. Працоўныя рэспублікі ўважліва сачылі за працай сваіх дэпутатаў. У вышэйшы орган рэспублікі беларускі народ вылучыў людзей працы. Сярод іх наватары вытворчасці, майстры высокіх ураджаяў, прадстаўнікі народнай інтэлігенцыі. 195 дэпутатаў, або 46,32 працэнта, працуюць непасрэдна на вытворчасці, з іх 87 рабочых і 108 калгаснікаў. Сярод дэпутатаў Вярхоўнага Савета БССР 12 кіраўнікоў прадпрыемстваў, начальнікаў змен і цэхаў, 25 старшын калгасаў, 5 дырэктараў саўгасаў, 8 аграромаў і заатэхнікаў, 17 брыгадзіраў трактарных брыгад і механізатараў, 57 даярак, свінарака і іншых работнікаў жылгаспадарчых ферм, 25 звенных і брыгадзіраў калгасаў і саўгасаў. У складзе дэпутатаў ёсць вучоныя, пісьменнікі, урачы, настаўнікі, якія сваёй творчай працай дабіваюцца новых поспехаў у развіцці навукі і культуры. У ліку дэпутатаў 151 жанчына. У Вярхоўны Савет БССР выбраны прадстаўнікі васьмі нацыянальнасцей. Гэта з'яўляецца адлюстраваннем непаўторнай дружбы і супрацоўніцтва народаў СССР, перамогі ленинскай нацыянальнай палітыкі. 309 дэпутатаў Вярхоўнага Савета Беларускай ССР — беларусы, 82 — рускія, 20 — украінцы і 10 дэпутатаў іншых нацыянальнасцей.

Састаў дэпутатаў Вярхоўнага Савета БССР па ўзросту характарызуецца наступнымі данымі: да 24 гадоў — 23; ад 25 да 29 гадоў — 46; ад 30 да 39 — 103; ад 40 да 49 гадоў — 147; ад 50 і старэй — 102 дэпутаты.

Сярод дэпутатаў Вярхоўнага Савета Беларускай ССР 292 чалавекі, або 69,36 працэнта, членаў і кандыдатаў у члены КПСС, 129 чалавек, або 30,64 працэнта, беспартыйных. Гэтыя даныя сведчаць аб тым, што народны блок камуністаў і беспартыйных атрымаў на выбарах поўную перамогу. Дэпутаты на сваёй першай сесіі абралі Прэзідыум і пастаянныя камісіі Вярхоўнага Савета БССР, утварылі Урад рэспублікі.

Старшынёй Прэзідыума Вярхоўнага Савета Беларускай ССР абраны В. І. Казлоў, старшынёй Вярхоўнага Савета БССР В. Ф. Шаўра, Савет Міністраў БССР узначальвае Ц. Я. Кісялёў.

У Барысаве пабудаваны завод па перапрацоўцы малака. На здымку: галоўны механік Н. Шулепаў (справа) і мантажнік А. Петрашкевіч за рэгуліроўкай аўтамата для расфасоўкі тварогу.

Прадзільшчыца Брэскай тонкасуноннай фабрыкі Зінаіда Гайсіна.

ПАКАЗВАЕ БЕЛАРУСЬ

У павільёнах выстаўкі дасягненняў народнай гаспадаркі СССР рыхтуецца новая экспазіцыя. Абнаўляюцца стэндзі, завозяцца натуральныя экспанаты. Шмат новага і цікавага ўбачаць экскурсанты ў павільёне Беларускай ССР. У адной з залаў павільёна ўвагу прыцягвае мэбля Мазырскага дрэвапрацоўчага камбіната. Яна вызначаецца прыгажосцю, лёгкасцю і прастотай.

Мазырскія мэблешчыкі выкарыстоўваюць самыя сучасныя матэрыялы. Карпусныя дэталі

мэблі зроблены з драўляна-стружкавых пліт, якія аблічаваны дубовымі шпонамі. Спінкі ложкаў, падлакотнікі крэслаў прадстаўляюць сабой гнутакленыя гатовыя дэталі.

Жанчыны літаральна «скораны» экспанатам Брэскага заводу газавай апаратуры — новай газавай плітой «Брест-4». У новай пліце даве духавыя шафы. У адной з іх гаспадыня можа пячы пірагі, у другой — смажыць мяса.

М. ЛАРКІН.

УСЁ ДЛЯ ПРАЦОЎНАГА НАРОДА,

КРАСАМОЎСТВА ЛІЧБАЎ

Полацкі. Наваселле на праспекце імя Карла Маркса.

ДЗВЕ КАРТЫ АДНАГО ГОРАДА

Усё пазнаецца ў параўнанні. Работнікі бюро тэхнічнай інвентарызацыі Мінскага гарвыканкома нядаўна дасталі вельмі рэдкі план горада за 1911 год. Цяпер побач з ім вісіць план Мінска 1963 года. Якім невялікім быў губерньскі цэнтр, гэта добра відаць на старым плане. Лічаныя чатыры — пяць дзесяткаў вуліц: Нова-Мяшчанская, Могільніцавая, Безыменная. Амаль усцільную да ўсходу прымыкалі лес, балота. А вось Мінск на карце 1963 года. З аднаго канца горада ў другі — 14 кіламетраў. Замест пяці дзесяткаў вуліц цяпер больш за 1300. З іх новыя: Юліуса Фучыка, Марата Казяя, Салігорская. Лясы ператвораны ў парк. А балоты даўно асушаны. І горад наш, як «добры малойца», расце не па днях, а па гадзінах.

Нясмынна паляпшаць дабрабыт працоўных — такі курс Саветаў улада і Камуністычнай партыі. Пытанне аб паляпшэнні бытавога абслугоўвання насельніцтва Беларускай рэспублікі заняло важнае месца ў рабоце першай сесіі Вярхоўнага Савета Беларускай ССР шостага склікання. Старшыня Савета Міністраў БССР Ц. Я. Кісялёў, які выступіў па гэтым пытанню з дакладам, а таксама выступіўшы ў спрэчках дэпутаты гаварылі пра вялікія клопаты партыі і ўлада аб паляпшэнні жыцця працоўных, расказвалі аб рабоце, праведзенай у рэспубліцы, выяўлялі недахопы ў гэтай важнай справе, ўказвалі шляхі іх ліквідацыі.

Якія ж дасягненні ў першую чаргу былі адзначаны на сесіі? Аб гэтым лепш за ўсё скажуць наступныя лічбы:

За апошнія чатыры гады аб'ём работ па бытавому абслугоўванню насельніцтва ўзрос амаль у два разы.

Адкрыта звыш чатырох тысяч спецыялізаваных фабрык, майстэрняў, атэль, павільёнаў і прыёмных пунктаў. Усяго на пачатак года ў рэспубліцы дзейнічала звыш сямі тысяч розных прадпрыемстваў бытавога абслугоўвання, у тым ліку — 3326 у сельскай мясцовасці. Пабудавана 2160 магазінаў.

За апошнія шэсць год працоўныя рэспублікі атрымалі

толькі за кошт дзяржаўных сродкаў каля сямі мільёнаў квадратных метраў жылля. Гэта значна больш усяго наяўнага жыллага фонду Брэста, Віцебска, Гомеля, Гродна і Магілёва, разам узятых. Акрамя таго ў вёсках, гарадах і рабочых пасёлках пабудавана 262 тысячы ўласных дамоў.

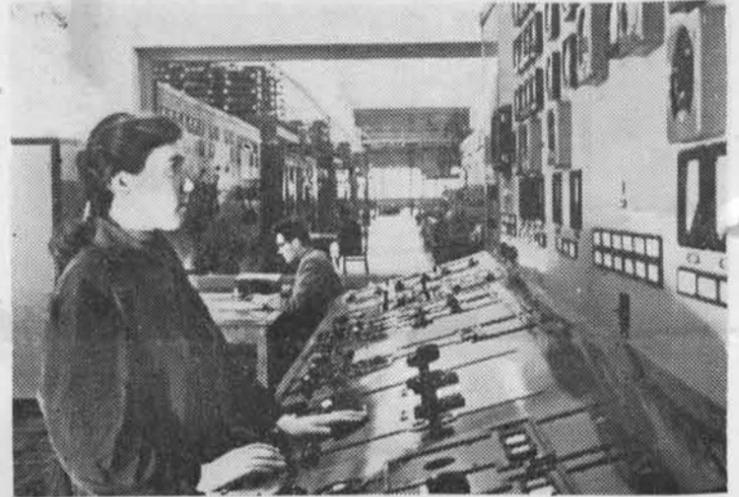
У 1962 годзе ў параўнанні з 1958 годам насельніцтву прададзена больш малака і малочных прадуктаў на 51 працэнт, мяса і мясапрадуктаў — на 42 працэнты, цукру — на 53 працэнты. Намнога ўзрос за гэты час продаж насельніцтву тавараў культурна-бытавога прызначэння: тэлевізараў, пральных машын прададзена ў 3,5 раза больш, матацыклаў і мотаролераў — у 2,2 раза, халадзільнікаў — у 2,4 раза, швейных вырабаў — у 1,5 раза, скуранага абутку — у 1,4 раза.

Да паслуг працоўных шырокая сетка культурасветустановаў. Цяпер у рэспубліцы працуюць 5235 клубаў, 7337 бібліятэк з кніжнымі фондамі 54 мільёны кніг, якімі карыстаецца да 5 мільёнаў чытачоў.

За апошнія 4 гады дзяржаўная кінасетка вырасла амаль у два разы. У гарадах пабудавана 67 новых кіназатраў на 26 тысяч месцаў, а ў сельскай мясцовасці адкрыты 1463 новыя стацыянарныя і перасоўныя кінаўстаноўкі. Усяго цяпер працуюць 484 гарадскія і 3954 сельскія кінаўстаноўкі.

Разам з тым на сесіі былі сур'ёзна пастаўлены пытанні аб недахопах бытавога абслугоўвання насельніцтва і прынята пастанова па іх хуткай ліквідацыі.

«Вярхоўны Савет Беларускай ССР, — гаворыцца ў пастанове, — выказвае ўпэўненасць, што мясцовыя Саветы дэпутатаў працоўных і іх выканкомы, Савет народнай гаспадаркі Беларускай ССР, міністэрствы і ведамствы, уся грамадская рэспубліка прыкладуць намаганні да таго, каб у бліжэйшы час узняць бытавое абслугоўванне насельніцтва на ўзровень патрабаванняў, якія вынікаюць з гістарычных рашэнняў XXII з'езда і Праграмы Камуністычнай партыі Саветаў Саюза».

ІСТЭРЫЧНЫ ЛЯМАНТ

НЬЮ-ІОРК. Карэспандэнт ТАСС у Нью-Йорку Гары Фрымэн перадаў: «Вызваліцелі» ў амерыканскім кангрэсе зноў узляліся за справу.

Амаль кожны дзень у сценах кангрэсу чуюцца заклікі да «вызвалення» іншых краін. Члены кангрэсу, зразумела, не патрабуюць вызвалення змучаных народаў фашысцкай Іспаніі, Анголы, Парагвая або Тайваня. Наадварот, яны падтрымліваюць крывавае рэакцыйнае рэжым у гэтых і іншых краінах. Але затое яны патрабуюць «вызвалення» краін, якія скінулі ярмо імперыялістычнага панавання.

То чуецца патрабаванне аб «вызваленні» Чэхаславакіі, то аб «вызваленні» сацыялістычнай Украіны, то аб «вызваленні» Польшчы. І, зразумела, з дня ў дзень чуецца істэрычны лямант аб тым, што час «вызваліць» Кубу.

На гэтым тыдні ўвагу прыхільнікаў антыкамуністычнага крыжовага паходу ў кангрэсе прыцягвае Беларуска рэспубліка.

Лідэр дэмакратаў у сенате Майк Мэнсфільд (ад штата Мантана) апублікаваў у весніку кангрэсу заяву сенатара Фрэнка Лаўшэ (ад штата Агайо) ў азнаменаванне 45-й гадавіны стварэння ўрада ў Мінску ў час кайзераўскай акупацыі. Лаўшэ горка скардзіцца, што гэты ўрад уцёк разам з акупантамі, якія яго стварылі, а ўлада ў Беларусі перайшла ў рукі рабочых і сялян.

Кракадзілавы слёзы амерыканскага сенатара Фрэнка Лаўшэ. Мал. М. Жыгніцкага.

Не жадаючы мірыцца з рэчаіснасцю, сенатар выказае думку, што Злучаныя Штаты могуць дапамагчы «прыгнечанаму» народу Беларусі, калі яны зоймуць жорсткую, бескампрамісную пазіцыю ў сувязі з Кубай і Берлінам. Сенатар гатовы выкарыстаць любую прычыну, якой бы абсурднай яна ні была, каб захаваць міжнародную непружанасць.

Беспрацоўныя металургі і шахцёры Агайо былі б удзячны сенатару, калі б ён дапамог ім забавіцца ад беспрацоўя, галечы і голаду. Што ж датычыць беларускага народа, то ён, безумоўна, вельмі добра абыходзіцца без «дапамогі» сенатара.

ПАН СЕНАТАР,

З газет я даведлася, што вы, сенатар ад штата Агайо Фрэнк Лаўшэ, праліваеце слёзы з прычыны таго, што ўлада ў Беларусі ўзяла рабочыя і сяляне. Груба скажаючы ісціну, вы заяўляеце, што беларускі народ нібыта не свабодны. Давайце паглядзім, дзе лепш жыве просты чалавек: у саветскай краіне ці ў «вольным свеце».

Я буду гаварыць толькі аб нашай сям'і і аб людзях, з якімі працую.

Мой брат Іван быў пастухом у кулака. Калі яму было 18 год, ён пакінуў родную вёску Кролікі і адправіўся за акіяны шукаць шчасця. Яшчэ і цяпер памятаю я развіталыя словы:

— Ну, з богам, Янка...

— Беражы сябе...

— Эх, пашанцавала б толькі...

У дзень ад'езду бацька пасадзіў каля хаты бярозку. «На шчасце сына няхай расце», — узрушана сказаў ён.

Бярозка вырасла на нашай зямлі ладная, прыгожая. А вось шчасце Ваня на чужыне не знайшоў.

Не так даўно атрымалі мы ад яго два пісьмы. Магчыма вас, пан Лаўшэ, зацікавіць іх змест, каб у далейшым вы не трапілі ў смешнае становішча. Паслухайце, што піша Іван Якубовіч з «вольнага свету»:

«У Аргенціне сёння цяжка жыць. Рабочых людзей выкідаюць з фабрык і заводаў. Работы няма, усё дорага... Я стра-

ДЛЯ ШЧАСЦЯ ЧАЛАВЕКА

У ЧАС ЛЕТНЯГА АДПАЧЫНКУ

У новым дзіцячым садзе горада Магілёва.

ТОЛЬКІ ФАКТЫ

Па матэрыялах I сесіі Вярхоўнага Савета БССР

За чатыры гады сямігодкі ў СССР пабудавана больш як 3 700 буйных прамысловых прадпрыемстваў. Гэта значыць, што кожны дзень уступалі ў строй 2—3 буйныя прадпрыемствы. Прамысловая вытворчасць за мінулыя гады сямігодкі ўзраста на 45 працэнтаў. Цяпер у нашай краіне толькі за 8 дзён выпускаецца столькі прамысловай прадукцыі, колькі яе было выпушчана за ўвесь 1913 год. Адзін месяц у машынабудаванні роўны дарэвалюцыйным дваццаці пяці гадам. Электраэнергія вырабляецца цяпер за двое сутак столькі, колькі ў дарэвалюцыйнай Расіі выраблялася за цэлы год.

У Беларусі ўведзена больш як 160 новых прадпрыемстваў і цэхаў, у тым ліку магутныя Бярозаўская і Васілевіцкая электрастанцыі, газаводы Дашава — Мінск і Шчорс — Гомель, завод аўтаматycznych ліній у г. Мінску, Беларускі аўтамабільны завод у Жодзіна і іншыя. Шырокім фронтам ажыццяўляецца будаўніцтва буйнейшага ў Еўропе Полацкага нафтаперапрацоўчага завода, двух салігорскіх калійных камбінатаў, Светлагорскага завода штучнага валакна, Мінскага матарнага завода, Гродзенскага азотнакукавага завода, Баранавіцкага баваўнянага камбіната і іншых буйных аб'ектаў.

Павялічана зарплата нізкааплачваемым рабочым і служачым, павышаны пенсіі, зменшаны падаткі, устаноўлен 7 і 6-гадзінныя рабочы дзень, дзяржава забяспечвае студэнтаў стипендыямі, пастаянна клопацца аб дзецях і жанчынах-маці. За мінулы год насельніцтва рэспублікі атрымала з грамадскага фонду на народную асвету, медыцынскае абслугоўванне, сацыяльнае забеспячэнне і розныя выплаты і льготы, апрача заробтнай платы, 818 мільёнаў рублёў.

Ужо не за гарамі пара адпускоў. Старшыня рэспубліканскага савета па кіраванню курортамі прафсаюзаў Шалькевіч раскажаў нам:

— Да паслуг працоўных Беларусі — адзінаццаць дамоў адпачынку і санаторыяў прафсаюзаў рэспублікі. Яны змогуць абслужыць больш 50 тысяч чалавек. 85 тысяч працаўнікоў атрымаюць сёлета магчымасць адпачынуць на пуцёчках у лепшых здраўніцах Савецкага Саюза. Зараз ідзе падрыхтоўка да летняга аздараўлення сезона. Пашырана лясная база ў санаторыі імя У. І. Леніна, дзе пачынаецца шырокае выкарыстоўванне бабруйскай мінеральнай вады, сходнай па свайму саставу з новажэўскай, для лячэння страўнікавых захворванняў. Дадатковую лясную базу атрымаў і санаторый у Лётцах Віцебскай вобласці. У Ждановічах уступіў у строй новы добраўпарадкаваны корпус на сто месц. На 50 ложкаў павялічаны і «сусед» Ждановічаў — дом адпачынку «Беларусь».

Добры падарунак атрымаюць працоўныя Беларусі ў чацвёртым квартале — новы дом адпачынку на беразе возера Нарач. «Нарач» — так будзе называцца гэта здраўніца на 365 месц са светлымі сонечнымі палатамі.

С. ЯФІМАЎ.

У Барысаве пачалося будаўніцтва буйнейшага ў рэспубліцы завода пластыкавых вырабаў. На здымку: майстар Міхаіл Жуковіч на будаўнічай пляцоўцы.

ТАННА І ЗРУЧНА

Да вас прыехалі госці. Іншы раз у такіх выпадках гаспадары адчуваюць нязручнасці: не хапае пасуды або раптам сапсавалася радыёла і нельга паслухаць любімую пласцінку, патанцаваць. Цяпер гэта не бяда для рабочых пасёлка Бярозаўка — на пункце пракату за невялікую плату можна ўзяць для часовага карыстання не толькі пасуду, радыёла, пласцінкі, але і пральную машыну, матацыкл, веласіпед і многія іншыя рэчы. Такі пункт пракату адкрыты ў пасёлку, дзе жывуць майстры шклозавода «Нёман».

Жыццё рабочых з кожным днём паліпшаецца. У іх кватэ-

ры прышоў танны газ, а нядаўна дамы падключылі да паровага ацяплення. Гэтай жа парай ацяпляецца і новая трохпавярховая школа на 520 вучняў. Хто хоча купіць новую мэблю, касцюм, модныя туфлі і іншыя тавары, таксама не засмуцаецца, калі на ўсё разам не хопіць грошай. Гэтыя рэчы рабочыя могуць набыць у растэрміноўку. Вось так ідуць справы ў бярозаўцаў. А ўсяго ў Навагрудскім раёне працуе ўжо 37 камбінатаў бытавога абслугоўвання і майстэрняў па рамонту адзення, абутку і рэчаў хатняга ўжытку.

І. КАЗАЧОНАК.

У кніжным магазіне «Светач», які нядаўна адкрыўся ў Гомелі.

ДАРЭМНА СТАРАЕЦЕСЯ

ціў здароўе. Як мне хочацца вярнуцца на радзімую старонку, як хочацца мне паглядзець на яе...»

У другім лісце брат піша: «Вельмі крыўдна мне, калі думаю, што жыву тут, у Амерыцы. Сястра і швагер! Выбачайце за параўнанне: маё жыццё як у сабакі, які не мае свайго гаспадара. Пяць месяцаў я без работы, і не я адзін такі: тысячы людзей не маюць работы. Усё дарага, а пакуль жывеш, трэба ж нешта есці...»

І калі вы, пан Лаўшэ, марыце аб такой «свабодзе» для нас, аб «свабодзе» жыць у вечным страху перад заўтрашнім днём, то шчыра скажу: не дазволім зрабіць замаха на нашы правы і завабывы. Лепш дапамажыце, пан се-

натар, дзесяткам тысяч людзей вашага штата ўладкавацца на работу.

Што ж датычыць нас, працоўных Беларусі, то мы не маем патрэбы ў клопатах самазваных алекнуоў. Мы вельмі добра абыходзімся без вашай дапамогі, пан сенатар.

Працюю я ў савадодчай брыгадзе саўгаса «Пастаўскі». Многа ў нас садоў. Вясной, калі гляджу на белую кіпень фруктовых дрэў, мне здаецца, што квітнее ўся мая родная зямля.

Калі я пішу гэтыя радкі, муж мой Віктар Васільевіч, саўгасны будаўнік, разам са сваімі сябрамі ўзводзіць новы дом для рабочых. Побач будуюцца дзіцячыя яслі, рабочая сталовая.

Сям'я наша атрымала кватэру ў доме, які пабудавалі саўгас. Зарабляем добра. Задаволены мы сваім жыццём, за сына свайго радуемся. У тутэйшых месцах да Савецкай улады людзі век жылі непісьменнымі. А вось сыну майму Пецю яшчэ толькі сем гадкоў споўнілася, а ён ужо чытаць умее.

На Кастрычніцкіх святках мы ўсёй сям'ёй гасцілі ў брата Люцыяна, які жыве ў Крывым Рогу. Ён рабочы чалавек, на металургічным заводзе працуе. А як жыве! Кватэра вялікая, з усімі выгодамі, зарабляе да трохсот рублёў у месяц.

Вось як, пан Лаўшэ, жывуць «прыгнечаныя» людзі на Украіне і ў Беларусі. Дай бог, як кажуць, каб так жылі ўсе

жыхары вашага штата Агай, каб так жыў мой брат Іван у Аргенціне.

Магу я вам, пан сенатар, раскажаць і аб «пакутах», і аб клопатах маіх землякоў. Не ведаю, ці цікавіць гэта вас, але ўсё ж паслухайце. У адной брыгадзе з маім мужам працуе Эдмунд Курда. У яго добры дом, сям'я жыве багата. Эдмунд Курда працуе ў саўгасе і адначасова вучыцца ў Мінскім будаўнічым тэхнікуме.

Майго суседа Анатоля Танана, сына былога батрака, саўгас паслаў вучыцца ў Інстытут. Аграрніцкую адукацыю атрымае ў Гродзенскім сельскагаспадарчым інстытуце Даната Масанкевіч, дачка рабочага. Саўгас штоме-

А КАЛІ ТАКОЕ ЗДАРЫЦЦА З ВАМІ?

У студзені гэтага года я захварэў. Выклікаў урача на дом. На працягу трох дзён урач і медыцынская сястра прыязджалі да мяне і ўрэшце рашылі, што мяне неабходна пакласці ў бальніцу.

Шасціпавярховы будынак клінікі займае амаль цэлы квартал. Пасля першага агляду ў прыёмным пакоі мяне накіравалі ў палату, вялікую, светлую.

Я знаходзіўся пад спецыяльным наглядам асістэнтаў, а таксама прафесараў. У нашым аддзяленні, напрыклад, прафесар Сідарэнка раз у тыдзень асабіста абходзіў усё палаты.

У першыя ж два дні мне зрабілі розныя аналізы, рэнтгенаўскія здымкі, электракардыяграмы. Лячылі мяне рознымі спосабамі, у тым ліку абпраменьваннем. Я ўжо адчуваў сябе добра, але ўрачы ўсё яшчэ не хацелі адпускіць дадому. Трэба было паўтараць аналізы і пераканацца ў тым, што я здаровы і магу працаваць.

Некалькі слоў хочацца сказаць і аб людзях больш скромнай прафесіі, якія працуюць у гэтай бальніцы: медыцынскіх сёстрах, санітарках. Ад іх у многім залежыць настрой хворых і сам працэс лячэння. Яны, калі так можна сказаць, лечаць людзей усмешкай, увагай.

Цяпер я выздаравеў. Пайшоў працаваць. Але мне хочацца спытаць у маіх землякоў: колькі абышлося б такое лячэнне у вас, сябры? Мне, як і любому савецкаму грамадзяніну, усё гэта не каштавала ніводнай капейкі. Калі вынісайся, мая прафсаюзная арганізацыя аплаціла мне бюлетэнь за ўвесь час хваробы.

К. ШЭРМАН,
рээмігрант з Аргенціны.

г. Мінск.

Здраднікам не месца на зямлі!

Паважаная рэдакцыя газеты «Голас Радзімы»!

Я атрымаў вашы кніжкі. Ад сябе і маіх знаёмых шчыра дзякую за гэты каштоўны падарунак. Газета «Голас Радзімы» не толькі радуе нас, але і сагравае нашы сэрцы цяплым Радзімы. З яе мы даведваемся, як жывуць нашы родныя і блізкія пад мірным небам Радзімы. А жывуць яны добра. Не прыходзіцца ім чуць абражаючых слоў «праклятыя ўцекачы», якія даводзіцца часам чуць нам ад некаторых англічан.

І ў гэтым вінаваты прыслужнікі гітлераўцаў, якія мардавалі і знішчалі савецкіх людзей, а потым, ратуючыся ад народнай помсты, разам з фашыстамі ўцякалі на Запад. Вось і тут яны пачалі застрашваць рознымі жахамі тых нашых землякоў, што былі вывезены з іх жа дапамогай на катаржныя работы ў Германію.

У сваіх брудных паклёпніцкіх газетах яны пісалі і пішуць, што, маўляў, большасць людзей, якія заставаліся на акупіраванай тэрыторыі, савецкія ўлады расстралялі, а астатніх вывезлі ў Сібір. Але не выдумку, а праўду аб тым, што самі яны забівалі невінаватых людзей, а многіх выдавалі на катаванне ў СД, замоўчваюць.

Пасля вайны значная частка гэтых крумкачоў зляцелася ў Англію. Тут польскія змірацыйныя ўлады далі ім грошы на вядзенне антысавецкай прапаганды і паклёпаў. Яны стараліся запалохаць як мага больш людзей, адгаварыць іх ад вяртання на Радзіму, уцягнуць у розныя нацыяналістычныя арганізацыі. Мэта ў іх была адна — самім не працаваць, а выкалачваць грошы з ашуканых імі людзей.

Але большасць сумленных эмігрантаў даўно ўжо раскусілі гэтых паклёпнікаў. Мы будзем прадаўжаць выкрываць такіх, як Васіль Ткачэнка і іншых, паказваюць як беларусам, так і англійскаму народу, хто насіў нямецкі мундзір з фашысцкай свастыкай. Мы зробім так, што англійскія рабочыя будуць паказваць на іх пальцамі, як на звяроў.

У наступным пісьме напішу вам аб двух вядомых мне карнікаў з Калдычойскага лагера смерці. Мая жонка — беларуска з мястэчка Глыбоке. Яе немцы ў 1943 годзе вывезлі на катаржныя работы ў Германію. Яна прасіла перадаць вам, што ў наступным пісьме напіша, як яе вывезлі ў Германію і пра пакуты ў гітлераўскай няволі.

Вельмі прашу, калі можаце, то высылайце мне яшчэ адзін экзэмпляр вашай газеты.

Жадаю здароўя і поспехаў.

Англія.

У. З.

сячна выплачвае ім стыпендыю.

Вы, пан Лаўшэ, напэўна чулі пра курорт «Друскенікі». Там калісьці адпачывалі багаці з усіх краін свету. Дык вось, цяпер у гэтым санаторыі адпачывала наша даярка Ефрасінія Кругляя, рабочы Сяргей Галяк лячыўся ў Кіславодску, Віктар Галяк — у санаторыі «Няміраў» Львоўскай вобласці. Антон Дунец — на Рызжскім узмор'і.

Я хачу задаць вам, пан сенатар, такое пытанне: ці знойдзеце ва ўсім капіталістычным «раі» простага рабочага, які атрымаў бы бясплатную пуцёчку на курорт? Мой брат Іван працаваў на аргенцінскіх прадпрыемствах 23 гады. А як толькі захварэў, яго выставілі за фабрычныя вароты.

Не, пан сенатар, вам не зразумець, чаму мы гора чалавек любім сваю ўладу, ад-

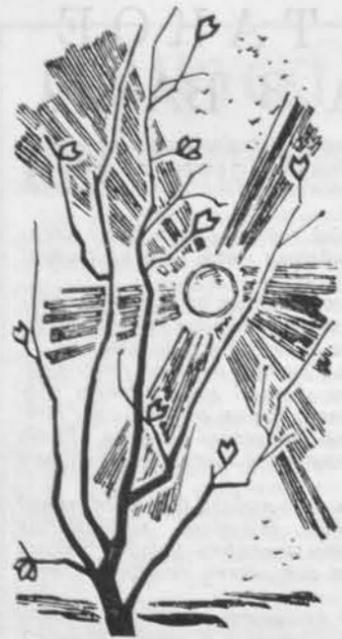
даём усю цэпільню свайго сэрца росквіту Радзімы.

Калісьці народны пясняр Беларусі Янка Купала на пытанне, чаго хочаць беларусы, адказаў: «людзьмі звацца». Толькі ў савецкі час беларусы сапраўды сталі людзьмі звацца, атрымалі ўсе правы чалавек і грамадзяніна. Як жа не радавацца, як жа не ганарыцца ўсім гэтым!

Але што вам, пан сенатар, да нашага жыцця. У вас жа іншы клопат: абліць брудам нашу савецкую рэчаіснасць.

З абурэннем абвргаем мы вашы паклёпніцкія выдумкі на беларускі народ, на нашу краіну. Дарэмна, пан сенатар, стараецца,

С. КРЫВАШЭВА,
работніца саўгаса «Пастаўскі».

ІДУ Я ВУЛІЦАМІ МІНСКА...

Іду я вуліцамі Мінска
І песні звонкія пяю.
О, Мінск, душы маёй калыска,
Як моцна я цябе люблю!

Цябе любіла ад маленства,
Ў табе расла, жыла табой,
Ў табе шукала падабенства
З якойсь найвышшаю красой, —

Хоць быў яшчэ ў той час ты
сціплы
І бедны, родны горад мой.
Да чаравік гразюка ліпла,
Як шла па вуліцах вясной.

Яшчэ абшарпаная конка
Паўзла панура тут паўз край.
А потым весела і звонка
Пабег па вуліцах трамвай.

Ты, Мінск мой любы, з кожнай
днінай
Рос, багацеў і прыгажэў.
Цудоўнай песняй салаўінай
Табе гучэў паэтаў спеў.

Час мкне наперад, птахам мчыцца,
Рос ты, мой Мінск, рос наш
народ,

Ты стаўся велічнай сталіцай
За некалькі бурлівых год...

А потым грозная наваля
Вайна нялюдская прыйшла,
Цябе спаліла, зруйнавала,
Крывёй нявінных заліла.

Тваю зямлю, для нас святую,
Таптаў нямецкі чорны бот.
Зямлю, якую мы цалуем,
Аплёў, абвіў калючы дрот.

Народ адолеў грозную навалу,
Разбіў, растружыў подлых
варагоў,
Жыццё ізноў у нас запанавала,
Наш край, наш Мінск з руін
паўсталі зноў.

А тыя, хто запрадаліся
І з немцам падаліся за кардон,

Па сёння за кардонам асталіся,
І ўсё жыццё іх — недарэчны сон.

А што там робяць — варта толькі
кі смеху:
Хоць сеў іх карабель на мель,—
Нібы якомусь чорту на пацеху
За «прэзідэнцкі» б'юцца там
партфель.

Там два ёсць недарэчных
прэтэндэнты —
Не на будзь што — на крэсла
«прэзідэнта»!
Іх знаць не хоча нават наш
народ,
Бо гэта ж проста паўвар'яцкі
зброд...

А я хаджу тут вуліцамі Мінска,
Які ніхто не можа не любіць,
Бо Мінск, душы маёй калыска,
У небывалай велічы стаіць.

СВЕТ У ЗАХАПЛЕННІ

Зарубежныя водгукі на запуск савецкай ракеты ў бок Месяца

НЬЮ-ПОРК. Запуск у бок Месяца рускага карабля, які ў пяць разоў цяжэйшы, чым папярэдні, сімвалізуе скачок у савецкіх магчымасцях за апошнія тры з палавінай года, піша аглядальнік газеты «Нью-Йорк Таймс» У. Салівен.

Адзначаючы новую выдатную

перамогу савецкай навукі ў справе асваення касмічнай прасторы, аглядальнікі амерыканскіх газет паведамляюць аб адставанні Злучаных Штатаў у «касічнай» галіне мірнага спароніцтва. Той жа самы аглядальнік У. Салівен падкрэслівае, што ў той час, як савецкія запускі ў бок Месяца прайшлі

паспяхова, тры амерыканскія ракеты «Піянер» і пяць касмічных караблёў «Рэінджэр» не выканалі пастаўленых перад імі задач.

ЛОНДАН. «Савецкі Саюз пачаў новае наступленне ў галіне даследавання Месяца» — так пачынае свой каментарый аглядальнік «Іўнінг стандарт» Пітэр Фолі. «Аўтаматычны карабель вагой у 1,3 тоны з Сярпом і Молатам. — піша Фолі, — імчыцца да сярэбранага дыска. Ён аснашчаны вялікай колькасцю прыбораў, якія дазваляць правікнуць у тайны Месяца».

Каментарый расцэньвае запуск савецкай ракеты толькі як пачатак «унушальнай праграмы даследаванняў, якія маюць мэтай прадоўжыць шлях да бяспекі «прылунення» савецкіх касманаўтаў».

ДЭЛІ. «Гэта выдатная вестка, — заявіў дэпутат парламента Індыі ад правячай партыі Індыйскі нацыянальны кангрэс Ансар Харвані. — Савецкі Саюз паспяхова працягвае штурм космасу. Мы заўсёды лічылі, што Савецкі Саюз першы пакорыць прасторы Сусвету. Я бязмежна рады новаму дасягненню савецкай навуковай думкі».

МОДНА, ПРЫГОЖА

Прышла вясна. Яна прынесла з сабой сонечнае святло, багацце фарбаў, добры настрой і жаданне быць прыгожа апранутым. У гэтыя дні мнагалюдней стала ля прылаўкаў з тканінамі, прыбавілася работы ў майстроў мінскіх атэль. Кожнай жанчыне хочацца быць апранутай модна, элагантна, прыгожа. Прасачыць за зменамі, якія адбываюцца ў фасонах, сілуэце, фарбах адзення, дапамагае нашым жанчынам Мінскі дом мадэляў. Аб рабоце дома мадэляў мы папрасілі расказаць яго галоўнага мастацкага кіраўніка Роберта Аляксандравіча Сцёпучава.

— Працуе ў нашым доме мадэляў у асноўным моладзь, — сказаў ён. — Мастакі, канструктары зусім нядаўна скончылі спецыяльныя вучылішчы або інстытуты. Майстры, якія ажыццяўляюць задумы мастакоў і канструктараў, таксама маладыя. А моладзь, як вядома, не любіць адставаць ад моды.

Да кожнага новага сезону мы распрацоўваем і прадстаўляем на абмеркаванні мастацкага савета рад новых мадэляў адзення. Лепшыя з іх дэманструюцца ў залах дома мадэляў і ў іншых месцах нашай сталіцы, дзе з імі знаёмяцца тысячы мінчан. Па зацверджаных і атрымаўшых прызнанне мадэлях шыюць паліто, касцюмы, сукенкі нашы швейныя фабрыкі і атэль. Паступішы ў магазін, гэтыя рэчы карыстаюцца добрым попытам у пакупнікоў, таму што яны прыгожыя, модныя, танныя.

З надыходам вясны нашы жанчыны апрануцца ў паліто і касцюмы самых розных колераў. У гэтым сезоне модны, вобразна кажучы, усе фарбы зямлі і лесу. Сілуэты сукенак будуць самыя розныя, а для лета асабліва яркіх фарбаў. Тканіны, з якіх шыюцца адзенне, лёгкія, эластычныя. Амаль усе яны вырабляюцца цяпер на беларускіх тэкстыльных фабрыках і камбінатах.

Мы пацікавіліся і тым, як мастакі дома мадэляў

Вясною.

Фотаапазд.

— Калі б вы ведалі, як я люблю гэту істоту! Яна адна ва ўстанове, адкрываючы рот, не просіць аб павышэнні зарплаты.

«Пуркуа па?», Брусель.

Хадавыя тавары

Містэр Леанард Карлсан з Лос-Анжэлэса, які ўзначальвае гандлёвае прадпрыемства «Сансет Хауз дзістрыб'ютынг карпарэйшн», паведаміў, што даходы яго пасылачнай фірмы за мінулы год перавысілі тры з паловай мільёна долараў. Найбольш хадавымі таварамі, якімі містэр Карлсан пасылаў заказчыкам па пошце, былі карціны. Аўтар іх — незвычайна таленавітая малпа шымпанзе па мянушцы Паўль.

Другі па папулярнасці тавар, на рассылцы якога містэр Карлсан паспяхова павялічыў гандлёвы абарот фірмы, — гэта «супакойваючыя каменні». Знешне яны вельмі нагадваюць простую пляжную гальку. Аднак, па раз'ясненню рэкламы, «калі вы патрымаеце камень на далоні некалькі хвілін, вы адчуеце, як, дзякуючы яму, рассейваюцца і знікаюць усе вашы клопаты і трывогі»...

Госці пад вадой

Фантазія містэра Х'ю Хефнера з Чыкага сапраўды невычарпальная. Колькі год ён радуе амерыканскіх мужчын часопісам «Плэйбой», выдаўцом якога ён з'яўляецца. Старажытную праблему сексу часопіс трактуе з незвычайнай свежасцю і арыгінальнасцю. У апошні час Х'ю Хефнер адкрыў у радзе гарадоў ЗША начныя клубы «Плэйбой» з афіцыянткамі, апранутымі ў больш чым лёгкія касцюмы. І ў асабістым жыцці містэр Хефнер вызначаецца багаццем фантазіі. У апошні час ён прыцягнуў увагу сваімі арыгінальнымі вечарынкамі для гасцей. Ён прымае сяброў у вялізным штучным грэце, запоўненым вадой. Усім гасцям даюцца ку-

— Калі я была ў тваім узросце, яны каштавалі толькі 20 эрр.

«Акіцэзль», Осла.

выкарыстоўваюць беларускі нацыянальны каларыт, матывы народнай творчасці.

— Беларусь, як вядома, здаўна славілася льном, — сказаў Р. А. Сцёпучаў. — З ільну і льнянога палатна ў нас заўсёды шылі самае рознае адзенне. Не забываем пра яго і цяпер, шыём з ільняных тканін жаночыя сукенкі, касцюмы, упрыгожаныя мастацкай вышыўкай. З'явіўся ў нас і зусім новы від тканіны — лён з лаўсанам. Гэта тканіна прыгожая, трывалая і не камечыцца. Раней мы ведалі льняное палатно толькі белага колеру, цяпер яно самых розных колераў. З ільну з лаўсанам мы прапануем фабрыкам шыць летнія мужчынскія касцюмы. У іх не гарача, яны элагантныя на выгляд і не дорага каштуюць.

Любы туалет будзе не закончаным, калі яго не дапоўніць брошкай, завушніцамі, калё. І тут таксама выкарыстоўваюцца народныя матывы. З дрэва ў нацыянальным беларускім стылі нашымі мастакамі робяцца брошы, пацеркі, падвескі і іншыя ўпрыгожванні.

На развітанне Роберт Аляксандравіч расказаў нам, што зімой у Маскве праходзіла нарада работнікаў дамоў мадэляў розных рэспублік. Каля дваццаці фасонаў адзення Мінскага дома мадэляў атрымалі выдатную ацэнку.

Д. ЧАРКАСАВА.

НАШ АДРАС
Мінск, Ленінскі праспект, 77.
Дом Друку, Рэдакцыя газеты «Голас Радзімы».